

Trondheim vant Statens Bymiljøprisen 2010 med Ilabekken

Av Sveinn T. Thorolfsson

Tema for årets pris var vann og Trondheim vant prisen for åpningen av Ilabekken som tidligere lå i rør.

Ilabekken er en flomhissig bekk der vannføringen kan endres fra noen få liter til flere kubikkmeter i løpet av få timer.

Ilabekken skapte tidligere ofte flomsituasjoner og ødeleggelse langs sine

bredder og ble derfor lagt i tunnel og rør på 50-tallet. Åpningen av Ilabekken begynte da Nordre avlastningsvei skulle bygges på 90-tallet. En av vegtunnelene ”kolliderte” med Ilabekk-tunnelen. Løsningen ble å løfte Ilabekken opp i dagen igjen over veitunnelen. Alle avløp, både spillvannsavløp og overvannsavløp som

tidligere gikk i Ilabekk-tunnelen, ble sa-
nert.

Det har vært behov for et samarbeid mellom en rekke fagmiljøer. I tillegg til vannfaglig ingeniørkompetanse som vassdrags- og VA-teknikk, har byplanleggere, landskapsarkitekter, vegplanleggere, arkeologer, biologer og kunstnere vært i virksomhet.

I tillegg til å være en naturperle, skulle bekken være flomsikker, der $Q_{\text{dim}} = 18\text{m}^3/\text{s}$ for 1000 års flommen. Flere utfordringer måtte forseres. Bekken er svært bratt og i noen tilfeller lagt på bløt leire. Det er lagt inn et bratt fossefall, og samtidig lagt til rette for at fisken kan ta seg opp. Steiner og grus er anordnet slik, at i tillegg til å være både erosjonsbeskyt-

telse og vannbrems, så danner de også gytegroper for fisken og hvilesteder ved oppvandringen.

I dag skal det være drikkevannskvalitet i Ilabekken.

Ilabekken er et flott eksempel på at vann som element i et bymiljømiljø, skaper trivsel og trygghet. Den er også et eksempel på hva som kan oppnås ved bruk av flerfaglighet og vannteknisk kompetanse.

Ved institutt for vann og miljøteknikk, NTNU benyttes Ilabekken ofte som et ekskursjonsobjekt for å vise frem krevede hydrauliske og hydrologiske utfordringer som krever kombinert innsats fra mange ingeniørfag.